

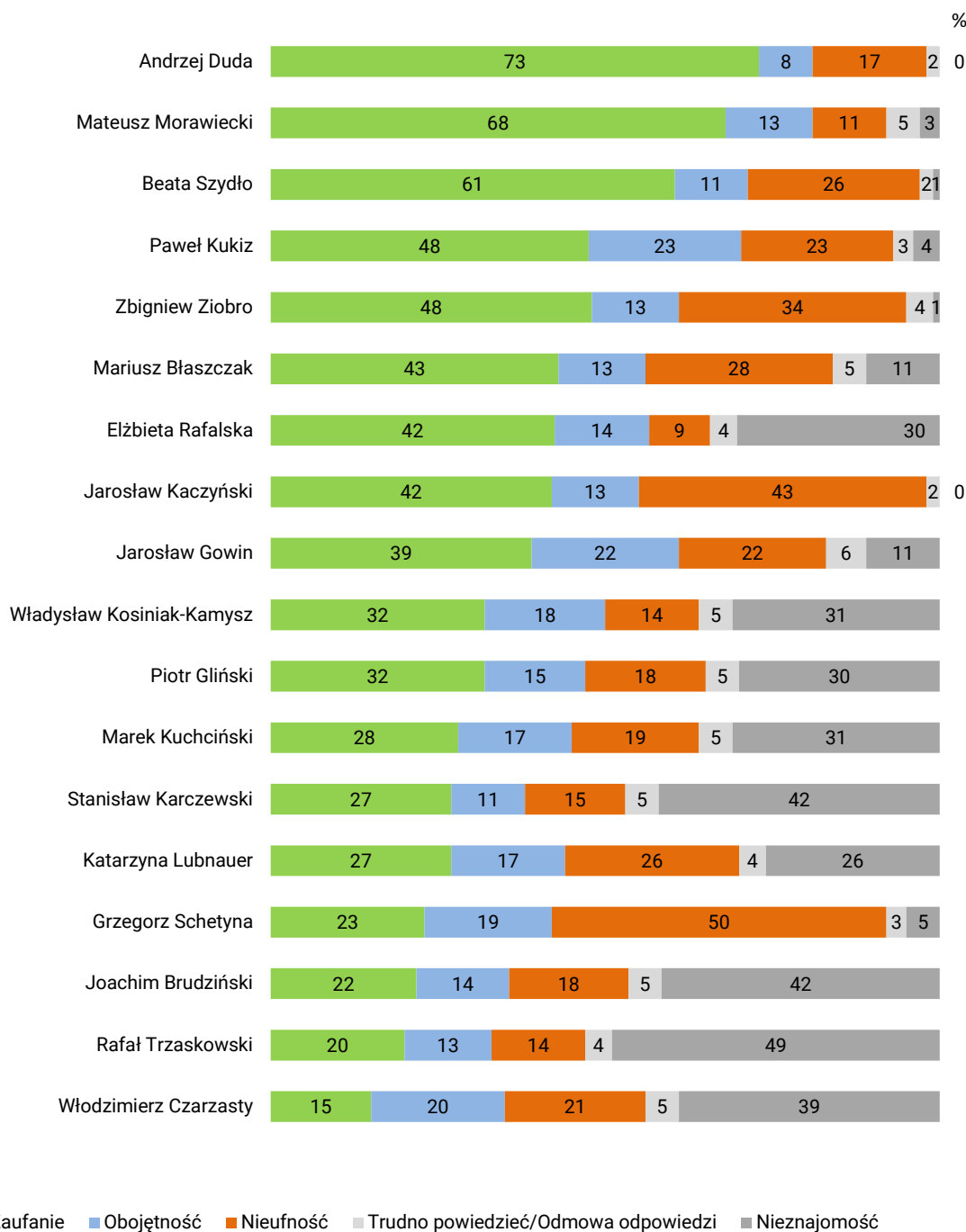
Zaufanie do polityków po rekonstrukcji rządu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 10 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków po rekonstrukcji rządu

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (332) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 9–17 stycznia 2018 roku na liczącej 951 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Przełom roku 2017 i 2018 był okresem zmian na scenie politycznej, związanych najpierw z wymianą premiera, a następnie rekonstrukcją rządu. Na początku grudnia Mateusz Morawiecki zastąpił Beatę Szydło na stanowisku Prezesa Rady Ministrów, a miesiąc później wymienił szefów kilku kluczowych resortów. Jak się okazuje, wydarzenia te nie pozostały bez wpływu na postrzeganie osób pełniących funkcje publiczne¹.

W naszym sondażu badani oceniają poszczególnych polityków posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Wskazania punktów od -5 do -1 traktowane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 jako stosunek obojętny, a wskazania od +1 do +5 jako deklaracje zaufania. Warto też zwrócić uwagę na współczynnik nieznamomości poszczególnych polityków, który w tym miesiącu waha się od 0% (w przypadku Andrzeja Dudy i Jarosława Kaczyńskiego) do 49% (Rafał Trzaskowski). Pozwala on dostrzec, jak duża część Polaków zna i ocenia danego polityka.

Niezmiennie najwyższy odsetek badanych twierdzi, że ufa Andrzejowi Dudzie. W styczniu zaufanie do prezydenta deklaruje niemal trzy czwarte respondentów (73%), a nieufność jedynie nieco ponad jedna szósta (17%).

Drugie miejsce na liście polityków najczęściej obdarzanych zaufaniem zajmuje premier Mateusz Morawiecki, któremu ufa obecnie ponad dwie trzecie respondentów (68%). To bardzo znaczący wzrost w porównaniu z pomiarem grudniowym, gdy zaufanie do tego polityka (wtedy jeszcze wicepremiera) deklarowało 47% badanych. Poprawa jego notowań wiąże się przede wszystkim ze wzrostem rozpoznawalności – w ubiegłym miesiącu 19% Polaków twierdziło, że nie wie, kim jest Mateusz Morawiecki, obecnie zaś jedynie 3%. Nieufność do szefa rządu wyraża co dziewiąty respondent (11%, spadek o 4 punkty procentowe w stosunku do grudnia).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (332) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 9–17 stycznia 2018 roku na liczącej 951 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Ze wzrostu poziomu zaufania mogą się cieszyć także inni politycy obozu rządzącego. Byłej premier Beacie Szydło ufa 61% badanych (od ubiegłego miesiąca wzrost o 5 punktów procentowych), ministrowi sprawiedliwości i prokuratorowi generalnemu Zbigniewowi Ziobrze – 48% (wzrost o 7 punktów), a nowemu ministrowi obrony narodowej Mariuszowi Błaszczakowi 43% (wzrost o 9 punktów). Większy odsetek respondentów niż przed miesiącem deklaruje także zaufanie do prezesa Prawa i Sprawiedliwości Jarosława Kaczyńskiego (42%, wzrost o 4 punkty). Badani częściej też skłonni są ufać innym ministrom w rządzie Mateusza Morawieckiego, o których pytaliśmy: po 5 punktów procentowych wzrosło zaufanie do Elżbiety Rafalskiej (obecnie 42%) i Jarosława Gowina (obecnie 39%), a o 4 punkty do Piotra Glińskiego (obecnie 32%). W styczniu zyskali na zaufaniu społecznym także inni przedstawiciele partii rządzącej – marszałek Sejmu Marek Kuchciński (wzrost o 5 punktów procentowych, do 28%) oraz marszałek Senatu Stanisław Karczewski (o 4 punkty, do 27%).

W tym miesiącu po raz pierwszy badaliśmy stosunek do nowego ministra spraw wewnętrznych i administracji Joachima Brudzińskiego. Okazuje się, że ufa mu 22% badanych, ale niewiele mniej deklaruje nieufność (18%). Dwie piąte respondentów (42%) nie rozpoznaje tego polityka.

Wraz ze wzrostem zaufania zarejestrowaliśmy też spadek nieufności do polityków obozu rządzącego, najbardziej znaczący w stosunku do Jarosława Kaczyńskiego (spadek o 6 punktów procentowych, do 43%).

Warto podkreślić, że w przypadku niektórych polityków rządzącej koalicji odnotowujemy rekordowo wysokie wartości wskaźnika zaufania. Dotyczy to (w kolejności alfabetycznej) Mariusza Błaszczaka, Piotra Glińskiego, Marka Kuchcińskiego, Mateusza Morawieckiego, Elżbiety Rafalskiej oraz Beaty Szydło, którzy nigdy jeszcze nie osiągnęli tak wysokiego poziomu zaufania, jak w styczniu 2018. Jarosław Gowin oraz Stanisław Karczewski wyrównali swoje rekordowe notowania z września ubiegłego roku. Z kolei Jarosław Kaczyński ostatnio miał wyższy niż obecnie poziom zaufania w sierpniu 2010 roku, a Zbigniew Ziobro – w listopadzie 2007.

Można więc mówić o znaczącym wzroście notowań polityków obozu rządzącego po zmianach na scenie politycznej. Należy jednak zachować ostrożność w wyciąganiu wniosków z tych obserwacji – na pewno duże znaczenie ma w tym przypadku efekt nowości, z natury krótkotrwały. Czy jest to rzeczywista zmiana, czy też raczej jednorazowe wahnięcie nastrojów spowodowane rekonstrukcją rządu, pokażą dopiero kolejne pomiary.

Spośród polityków opozycji największe zaufanie społeczne (podobnie jak w poprzednich miesiącach) wzbudza Paweł Kukiz (48% wobec 23% deklaracji nieufności). Na drugiej pozycji plasuje się Władysław Kosiniak-Kamysz, któremu ufa jedna trzecia badanych (32%), a nieufność deklaruje 14%.

W porównaniu z grudniem obserwujemy znaczącą zmianę w postrzeganiu przewodniczącej Nowoczesnej Katarzyny Lubnauer. W tym czasie wyraźnie wzrosła jej rozpoznawalność – obecnie nie zna jej tylko jedna czwarta Polaków (26%, spadek deklaracji nieznamości o 10 punktów procentowych). Jednocześnie jednak wzrosła także (o 8 punktów) deklarowana nieufność do liderki tej partii. Obecnie deklaracje zaufania i nieufności do Katarzyny Lubnauer niemal się równoważą (odpowiednio: 27% i 26%).

Na kolejnym miejscu wśród polityków opozycyjnych znalazł się Grzegorz Schetyna, któremu ufa niemal jedna czwarta Polaków (23%). Jednak w ocenach przewodniczącego Platformy Obywatelskiej zdecydowanie przeważają opinie negatywne (50%). Na nieco niższym poziomie kształtuje się zaufanie do jego partyjnego kolegi Rafała Trzaskowskiego (20% wobec 14% deklaracji nieufności). Na ostatnim miejscu wśród polityków, o których pytaliśmy, znalazł się przewodniczący Sojuszu Lewicy Demokratycznej Włodzimierz Czarzasty (ufa mu tylko 15% badanych).

Poza wzrostem rozpoznawalności i nieufności do Katarzyny Lubnauer, jedyną znacznie większą zmianą w postrzeganiu polityków opozycji jest 4-punktowy wzrost odsetka respondentów identyfikujących Władysława Kosiniaka-Kamysza.

Spośród polityków uwzględnionych w sondażu największą nieufność budzi Grzegorz Schetyna (50%). Na drugim miejscu znalazł się Jarosław Kaczyński (43% deklaracji nieufności), a na kolejnych – inni politycy Prawa i Sprawiedliwości: Zbigniew Ziobro (34%), Mariusz Błaszczak (28%) oraz Beata Szydło (26%). Z taką samą nieufnością jak była premier spotyka się także Katarzyna Lubnauer. W poprzednich miesiącach pierwsze miejsce w tej negatywnej klasyfikacji zajmował Antoni Macierewicz, który w styczniu został odwołany z funkcji ministra obrony narodowej.

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	I '18	zmiana od XII '17	I '18	zmiana od XII '17		
w procentach						
Andrzej Duda	73	-1	17	1	8	0
Mateusz Morawiecki	68	21	11	-4	13	3
Beata Szydło	61	5	26	-4	11	1
Paweł Kukiz	48	-1	23	1	23	4
Zbigniew Ziobro	48	7	34	-5	13	1
Mariusz Błaszczak	43	9	28	-3	13	11
Elżbieta Rafalska	42	5	9	-4	14	30
Jarosław Kaczyński	42	4	43	-6	13	0
Jarosław Gowin	39	5	22	-3	22	11
Władysław Kosiniak-Kamysz	32	1	14	0	18	31
Piotr Gliński	32	4	18	-3	15	30
Marek Kuchciński	28	5	19	-3	17	31
Stanisław Karczewski	27	4	15	-3	11	42
Katarzyna Lubnauer	27	-2	26	8	17	26
Grzegorz Schetyna	23	2	50	2	19	5
Joachim Brudziński	22	-	18	-	14	42
Rafał Trzaskowski	20	1	14	-1	13	49
Włodzimierz Czarzasty	15	1	21	0	20	39

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0.

W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2017												2018
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
M. Błaszczak	29	30	31	31	32	34	35	37	36	39	36	34	43
J. Brudziński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
W. Czarzasty	15	13	17	14	16	13	17	15	14	13	15	14	15
A. Duda	59	60	58	63	58	62	60	71	74	74	69	74	73
P. Gliński	22	21	25	25	25	25	23	25	27	26	25	28	32
J. Gowin	35	37	34	37	34	34	36	34	39	37	37	34	39
J. Kaczyński	37	35	34	36	36	41	38	37	39	42	40	38	42
S. Karczewski	23	21	20	22	22	22	19	22	27	23	25	23	27
W. Kosiniak-Kamysz	36	33	34	32	33	29	32	28	33	28	31	31	32
M. Kuchciński	22	22	22	23	25	25	24	25	27	24	24	23	28
P. Kukiz	49	51	48	50	48	50	51	51	51	55	51	49	48
K. Lubnauer	-	19	24	20	23	20	23	-	24	20	25	29	27
M. Morawiecki	36	38	35	40	40	41	42	43	46	47	48	47	68
E. Rafalska	30	34	36	36	37	35	39	37	39	39	39	37	42
G. Schetyna	26	27	28	30	30	24	27	23	24	19	24	21	23
B. Szydło	53	52	51	52	53	56	55	56	57	58	56	56	61
R. Trzaskowski	-	14	-	16	-	-	-	-	-	14	21	19	20
Z. Ziobro	41	41	42	43	43	46	43	42	46	46	45	41	48

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												2018
	2017												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
M. Błaszczak	29	31	34	32	30	29	31	31	31	27	30	31	28
J. Brudziński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18
W. Czarzasty	19	19	20	20	19	19	18	21	21	18	20	21	21
A. Duda	28	28	29	26	27	27	27	18	15	15	20	16	17
P. Gliński	21	23	23	22	20	20	23	18	19	17	20	21	18
J. Gowin	24	24	25	24	24	23	23	25	22	22	23	25	22
J. Kaczyński	50	52	53	50	48	46	44	50	49	44	48	49	43
S. Karczewski	16	17	19	14	14	14	15	15	15	13	15	18	15
W. Kosiniak-Kamysz	10	12	12	13	12	14	14	13	14	14	13	14	14
M. Kuchciński	30	28	29	28	24	22	23	25	23	20	22	22	19
P. Kukiz	23	27	27	23	25	22	24	20	21	20	22	22	23
K. Lubnauer	-	16	17	18	19	16	19	-	21	19	18	18	26
M. Morawiecki	18	19	22	19	19	15	16	17	16	13	15	15	11
E. Rafalska	14	15	17	17	14	12	14	16	14	12	13	13	9
G. Schetyna	41	40	40	40	40	46	42	51	49	49	46	48	50
B. Szydło	31	33	35	36	32	32	30	31	31	28	31	30	26
R. Trzaskowski	-	8	-	9	-	-	-	-	-	9	15	15	14
Z. Ziobro	39	40	40	39	36	34	35	40	37	33	37	39	34

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Poza zbiorczym opracowaniem, warto przyjrzeć się także średniej na skali ocen, która jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia znajomości poszczególnych polityków.

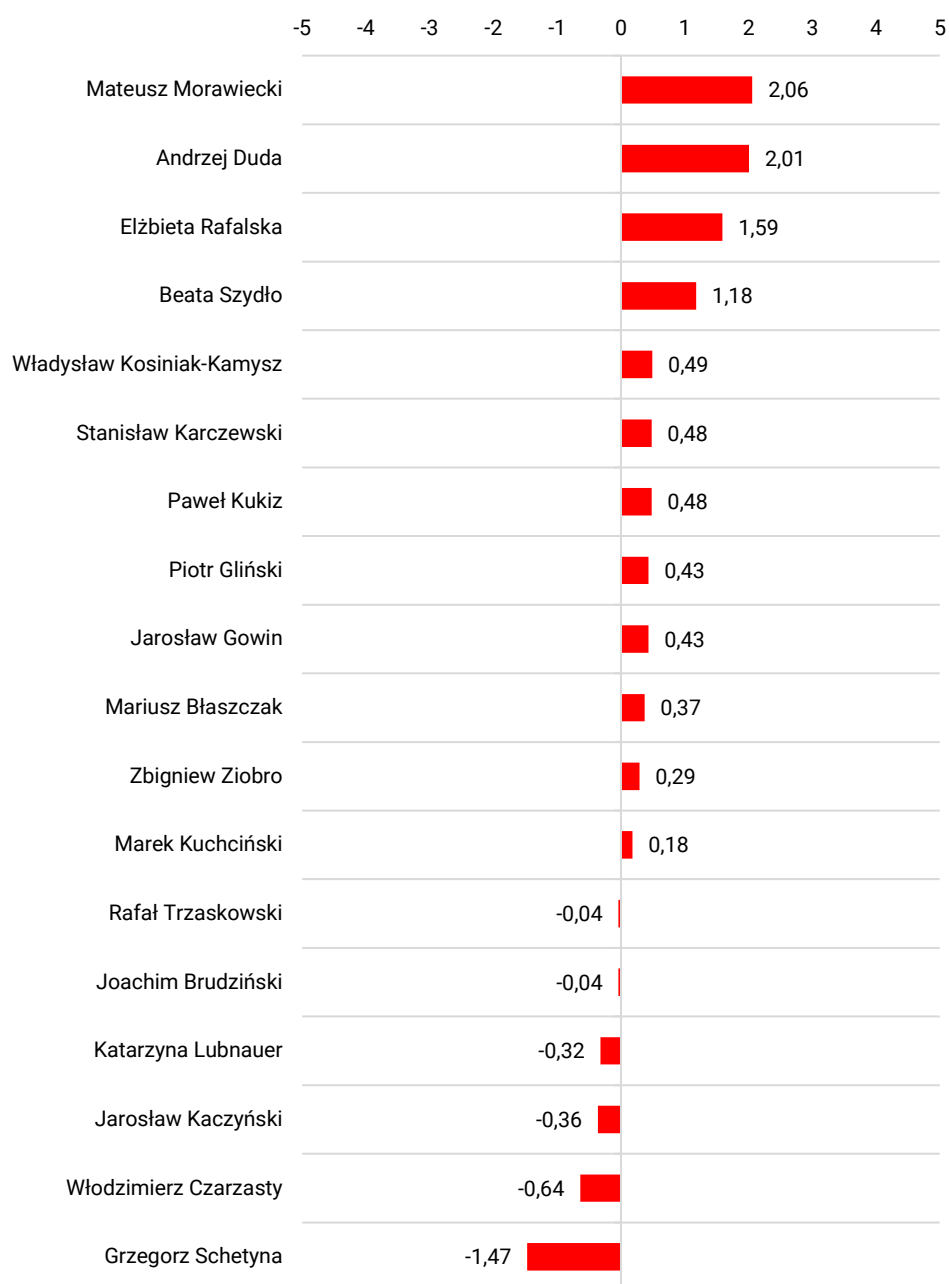
W styczniu najbardziej jednoznacznie pozytywnie odbieranym politykiem okazał się premier Mateusz Morawiecki (średnia ocen 2,06), który bardzo nieznacznie wyprzedza prezydenta Andrzeja Dudę (2,01; różnica między tymi wynikami nie jest istotna statystycznie).

Wyraźnie słabsze, ale wciąż dość wysokie średnie ocen na skali zaufania–nieufności mają także Elżbieta Rafalska (1,59) oraz Beata Szydło (1,18). Niższe, chociaż pozytywne wyniki uzyskali Władysław Kosiniak-Kamysz (0,49), Stanisław Karczewski (0,48), Paweł Kukiz (0,48), Piotr Gliński (0,43), Jarosław Gowin (0,43), Mariusz Błaszczak (0,37) i Zbigniew Ziobro (0,29).

W przypadku Marka Kuchcińskiego przewaga opinii pozytywnych nad negatywnymi jest bardzo niewielka (0,18). Rafał Trzaskowski i Joachim Brudziński uzyskali średnie zbliżone do środka skali (0) – miejsca równoważenia się zaufania i nieufności.

Z kolei nieufność przeważa w społecznym odbiorze Katarzyny Lubnauer (-0,32), a także Jarosława Kaczyńskiego (-0,36) oraz Włodzimierza Czarzastego (-0,64). Zdecydowanie najgorszy jest bilans ocen Grzegorza Schetyny (-1,47).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w styczniu 2018 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Opisane wcześniej znaczące zmiany w postrzeganiu polityków znajdują odzwierciedlenie także w przypadku tego wskaźnika. W porównaniu z grudniem wyraźnie wyższą średnią na skali zaufania uzyskali: Mateusz Morawiecki (wzrost aż o 0,66), Mariusz Błaszczak, Zbigniew Ziobro, Marek Kuchciński, Elżbieta Rafalska, Jarosław Kaczyński oraz Piotr Gliński. Najbardziej spadła z kolei średnia ocen Katarzyny Lubnauer (o 0,45 punktu).

Wszystkie wskazane różnice średnich są istotne statystycznie².

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	XII 2017	I 2018	Różnica
Mateusz Morawiecki	1,40	2,06	0,66*
Mariusz Błaszczak	-0,21	0,37	0,58*
Zbigniew Ziobro	-0,20	0,29	0,49*
Marek Kuchciński	-0,27	0,18	0,45*
Elżbieta Rafalska	1,17	1,59	0,42*
Jarosław Kaczyński	-0,77	-0,36	0,41*
Piotr Gliński	0,08	0,43	0,35*
Beata Szydło	0,90	1,18	0,28
Stanisław Karczewski	0,21	0,48	0,27
Jarosław Gowin	0,20	0,43	0,23
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,48	0,49	0,01
Włodzimierz Czarzasty	-0,63	-0,64	-0,01
Rafał Trzaskowski	-0,03	-0,04	-0,01
Andrzej Duda	2,06	2,01	-0,05
Grzegorz Schetyna	-1,37	-1,47	-0,10
Paweł Kukiz	0,66	0,48	-0,18
Katarzyna Lubnauer	0,13	-0,32	-0,45*

* Różnice średnich istotne statystycznie na poziomie 0,05

² Zastosowano test t Studenta.

W styczniowym badaniu zaobserwowaliśmy istotne zmiany w stosunku do grudniowego pomiaru. Wyraźnie wzrosły notowania polityków partii rządzącej, w tym przede wszystkim nowego premiera. Mateusz Morawiecki znalazł się na drugim miejscu w rankingu zaufania – za prezydentem Andrzejem Dudą, a w rankingu średnich na skali zaufania–nieufności minimalnie go wyprzedził. Także inni politycy Prawa i Sprawiedliwości skorzystali na rekonstrukcji rządu. W kolejnych miesiącach okaże się, czy jest to zmiana trwała, czy jedynie efekt nowości.

Opozycyjnym politykiem cieszącym się najwyższym zaufaniem społecznym pozostaje Paweł Kukiz, który zdecydowanie wyprzedza Władysława Kosiniaka-Kamysza i Katarzynę Lubnauer (do której w tym miesiącu znacząco wzrosła nieufność).

Spośród polityków uwzględnionych w badaniu największą nieufność budzi przewodniczący Platformy Obywatelskiej Grzegorz Schetyna. Kolejne miejsca w tym negatywnym rankingu zajmują Jarosław Kaczyński i Zbigniew Ziobro.

Opracował

Antoni Głowacki